

Waar veiligheid en gezondheid samenkomt

Foto-bingokaarten voor het basisonderwijs om te stimuleren lopend of met de fiets naar school te komen

Trudy Wolters, gemeente Overbetuwe

Wilma van Dinter, gemeente Overbetuwe

Samenvatting

Het project “Foto-bingokaart omgeving basisscholen” is een kleinschalig en low-budget project om basisschoolkinderen (en hun ouders) te stimuleren om lopend, fietsend of steppend naar school te komen in plaats van met de auto. Door het opzoeken en aankruisen op de bingokaart van situaties uit de schoolomgeving, krijgen kinderen een vrijkaartje voor het zwembad. Door dit project stimuleren we kennis van verkeersveiligheid, het bewegen en het sporten bij de kinderen en stimuleren we ouders om kinderen niet met de auto naar school te brengen. Minder geparkeerde auto’s zorgen ervoor dat schoolomgevingen overzichtelijker en veiliger worden voor de lopende en fietsende leerlingen.

Inleiding

De disciplines “Overbetuwe Beweegt”, “Verkeersveiligheid” en “Integrale Veiligheid” hebben gezamenlijk de handen ineen geslagen voor dit project. Met dit project wordt vanuit deze drie disciplines kinderen (en ouders) gestimuleerd meer te bewegen (JOGG-regisseur / “Overbetuwe Beweegt”), verkeerssituaties op te zoeken en over de uitleg te lezen (verkeersveiligheid) en het gedrag te veranderen qua verkeersbewegingen in de schoolomgeving (Integrale Veiligheid). Jaarlijks delen we op verschillende basisscholen in de kernen van de gemeente Overbetuwe bingokaarten uit. Deze bingokaarten delen we uit tijdens de “Week voor de gezonde jeugd”, de “Nationale Sportweek” en de “Week van de Veiligheid”. Tijdens elke themawEEK delen we bingokaarten ‘op maat gemaakt’ uit bij maximaal twee basisscholen in Overbetuwe in de groepen 6 t/m 8 (bovenbouw). Met ‘op maat gemaakte bingokaarten’ bedoelen wij dat elke school bingokaarten verstrekt krijgt met foto’s (en uitleg op de achterkant) gemaakt in en rondom de eigen schoolomgeving. Dus elke bingokaart is weer anders!

Hoe werkt het project Foto-bingokaart omgeving basisschool?

Overbetuwe telt 11 kerndorpen en wij willen elk jaar verschillende basisscholen in verschillende kernen aan bod laten komen. Per themawEEK selecteren wij een kern en de daarbij behorende school (of scholen, maximaal twee). De JOGG-regisseur van “Overbetuwe Beweegt” en de medewerker van Integrale Veiligheid maken per schoolsituatie zes verschillende foto’s van zes verschillende verkeerssituaties (zie foto) in en rondom de omgeving van de geselecteerde school. In eigen beheer (Print&Design) worden hier zogenaamde bingokaarten van gemaakt met de uitleg van de verkeerssituaties op de achterkant.

Door deze verkeerssituaties door de schooljeugd te laten opzoeken en aankruisen in hun eigen schoolomgeving, ontstaat een volle bingokaart die ingeleverd mag worden bij het gemeentelijke zwembad. De bingokaart volstaat als een volwaardig entreekaartje.

Op de bingokaart wordt aangegeven welke themawEEK het betreft en maken we de jeugd enthousiast om ook buiten deze themawEEK op de fiets, lopend of op de step naar school te blijven komen.

De thema's van de scholen proberen we te laten aansluiten op het thema van de bingokaarten. Te denken aan thema's als verkeersveiligheid, gezondheid en bewegen.

Aan het uitdelen van de bingokaarten op de basisscholen, wordt een 'feestelijk' tintje gehangen, door tijdens het uitdelen een rol te geven aan bijvoorbeeld de kinderburgemeester en/of de wethouder.

Hierbij wordt ook aan de groep uitgelegd hoe de bingokaart werkt en tegelijkertijd wordt aan de groep benadrukt om ook buiten de actieperiode fietsend of lopend naar school te komen.

Natuurlijk krijgt ook de meester en/of de juf een bingokaart van ons.

Voorbeeld Bingokaart (voor en achterzijde)

 BINGOKAART OMGEVING SCHOOL 			 BINGOKAART OMGEVING SCHOOL 		
 <p>Foto 1 (kijk op de achterkant voor uitleg)</p>	 <p>Foto 2 (kijk op de achterkant voor uitleg)</p>	 <p>Foto 3 (kijk op de achterkant voor uitleg)</p>	<p>Foto 1 Blauw bord met witte fiets, voorzien van 2 zwarte pijlen voor beide richtingen</p> <p>Als fietser moet je hier fietsen en niet op de weg. Door het onderbord met de 2 pijlen mag dit fietspad in beide richtingen gebruikt worden. Ook de e-bike, de elektrische scooter en de snorfiets (met blauw plaatje) mogen hier gebruik van maken.</p>	<p>Foto 2 Wit bord met zone 30 en 'herhaling'</p> <p>30 km zone, al het verkeer mag hier niet harder dan 30 km per uur rijden. Dit bord is al eerder in deze straat voorgekomen, daarom is dit een herhaling.</p>	<p>Foto 3 Haaiantanden: witte driehoeken</p> <p>"Haaiantanden zie je op het wegdek. Het zijn vaak wit-geschilderde driehoeken. De betekenis van haaiantanden is: verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg. Het gaat om bestuurders, dus de voetgangers doen niet mee.</p>
 <p>Foto 4 (kijk op de achterkant voor uitleg)</p>	 <p>Foto 5 (kijk op de achterkant voor uitleg)</p>	 <p>Foto 6 (kijk op de achterkant voor uitleg)</p>	<p>Foto 4 Zebra-pad</p> <p>Een voetgangers-oversteekplaats (of zebra-pad) is een gemarkeerde plaats waar voetgangers een rijweg mogen oversteken. Deze loopt dwars over de rijbaan of het fietspad, breedte minimaal 4 meter met witte en donkere strepen evenwijdig aan de as van rijbaan of fietspad.</p>	<p>Foto 5 Rood bord met in het midden witte streep + toevoeging onderbord fiets en bromfiets uitgezonderd</p> <p>Verboden vanaf deze kant in te rijden. Fietzers, e-bikers, elektrische scooters, snorfietsen en bromfietsen mogen hier wel van beide kanten inrijden.</p>	<p>Foto 6 Gekleurde palen bij het zebra-pad</p> <p>Gekleurde palen laten zien dat er een school in de buurt is. Zo wordt er meer nadruk gelegd op gevaarlijke verkeerssituaties voor de vaak nog minder verkeerservaren kinderen.</p>
<p>Loop "The Daily Mile" naar school en kruis het vakje door als je het bord bent tegengekomen onderweg.</p>	<p>Heb je alle vakjes aangekruist? Super! Lever je bingokaart in bij zwembad De Helster voor een gratis toegangskaartje voor het zwembad.</p> <p>Let op, je kunt je bingokaart t/m 31 december 2022 inwisselen!</p>	<p>Ga ook na de "Week van de Veiligheid" zo veel mogelijk lopend of fietsend naar school! Wel zo leuk, gezond en veilig!</p>	<p>Loop "The Daily Mile" naar school en kruis het vakje door als je het bord bent tegengekomen onderweg.</p>	<p>Heb je alle vakjes aangekruist? Super! Lever je bingokaart in bij zwembad De Helster voor een gratis toegangskaartje voor het zwembad.</p> <p>Let op, je kunt je bingokaart t/m 31 december 2022 inwisselen!</p>	<p>Ga ook na de "Week van de Veiligheid" zo veel mogelijk lopend of fietsend naar school! Wel zo leuk, gezond en veilig!</p>

Resultaten

Voor het starten van dit project, begin 2022, hebben we geïventariseerd welke scholen in Overbetuwe het minst beweegvriendelijk waren. Hiermee bedoelen we dat we op zoek zijn gegaan naar de scholen die het meest verkeersonvriendelijk werden ervaren. Ook hebben we hierbij de leerkrachten betrokken en ook die gaven aan dat bij deze scholen veel ouders met de auto's kwamen om hun kinderen naar school te brengen en/of op te halen. Door veel geparkeerde auto's in de schoolomgeving is het niet altijd veilig voor lopende en fietsende kinderen.

In 2022 en 2023 hebben we nu zes themaperiodes gehad bij verschillende basisscholen. We hebben

nog veel basisscholen te gaan, dus we willen hier nog meerdere jaren mee doorgaan. Dit kan ook, omdat het project kleinschalig is en low budget wordt uitgevoerd, waar meerdere disciplines een beperkte financiële bijdrage aan leveren. Over de jaren 2022 en 2023 hebben wij van het zwembad vernomen dat meer dan 50% van de bingokaarten daadwerkelijk is ingewisseld bij het zwembad. Ook hoorden wij van diverse leerkrachten dat hele klassen gezamenlijk met de leerkracht zijn gaan zwemmen. Mooi is te zien dat door dit kleine project ook sociale verbindingen buiten de schoolomgeving zijn ontstaan. Dit draagt bij aan het groepsproces. Ook leerlingen waarvan ouders het financieel lastig vinden om een zwemkaartje te bekostigen, konden op deze manier toch fijn met hun medeklasgenoten gaan zwemmen.

Conclusie

Deze interventie draagt bij aan:

- meer kennis van verkeersregels en verkeerssituaties
- bewustwording en gedragsverandering in het verkeer van ouders en leerlingen
- bewegen en sportstimulering
- stimuleren om gezamenlijk te sporten, wat weer bijdraagt aan een goede sociale ontwikkeling
- kansgelijkheid: iedereen kan meedoen! (ongeacht de financiële situatie binnen het gezin)

Wij willen deze interventie meenemen en een onderdeel laten zijn in de verdere ontwikkeling van de verkeersveilige en beweegvriendelijke schoolomgeving.

We zijn hierbij ook aan het kijken of we bingokaarten kunnen ontwikkelen voor de leerlingen van de groepen 1 t/m 6 (onderbouw en middenbouw).

Voor de groepen 7 en 8 zijn er door de JOGG-regisseur werkboeken gemaakt, waarin ook de veilige omgeving van de leerling centraal staat. In dit werkboek komt ook de verkeersveiligheid terug en wordt aandacht besteed aan het veilig bewegen in de schoolomgeving.

Dit project zien wij ook als een gedragsveranderende verkeerscampagne, waarbij aandacht wordt besteed aan sport, bewegen, sociale cohesie en kansgelijkheid in de klas.

We zetten dit project preventief in net als andere gedragsveranderende interventies die we aanbieden aan het onderwijs (o.a. MONO, fietsverlichting, leefstijllessen).

“Goed voorbeeld doet goed volgen” hardlopend naar de school tijdens de Daily Mile om kaarten uit te delen:

